

ବିଦ୍ୟାଳୟ ହତାରେ ଆୟଗଛଗୁଡ଼ିଏ ଥାଏ । ପିଲାମାନେ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ସହିତ ଆୟଗଛ ପାଖକୁ ଗଲେ । ଆୟ ତୋଳା ହେଲା । ଆୟଗୁଡ଼ିକ ଗଣିବା ପାଇଁ ଶିକ୍ଷକ ପିଲାମାନଙ୍କୁ କହିଲେ । ପିଲାମାନେ ବସି ସ୍ଥିର କଲେ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ଝୁଡ଼ିରେ ୧୦୦ଟି ଲେଖାଏଁ ଆୟ ରଖିବେ । ପିଲାମାନେ ଝୁଡ଼ିରେ ଆୟ ରଖିଲେ ଓ ଗଣିଲେ ।

କେଉଁ ଧାଡ଼ିରେ କେତୋଟି ଆୟ ଅଛି ନିଜେ ଗଣି ଲେଖ-

$$= \text{ଏକ ଶହ} = ୧୦୦$$

$$= \text{.....ଶହ} = \text{.....}$$

$$= \text{.....ଶହ} = \text{.....}$$

$$= \text{.....ଶହ} = \text{.....}$$

$$= \text{.....ଶହ} = \text{.....}$$

$$= \text{.....ଶହ} = \text{.....}$$

$$= \text{.....ଶହ} = \text{.....}$$

$$= \text{.....ଶହ} = \text{.....}$$

$$= \text{.....ଶହ} = \text{.....}$$

$$= \text{.....ଶହ} = \text{.....}$$

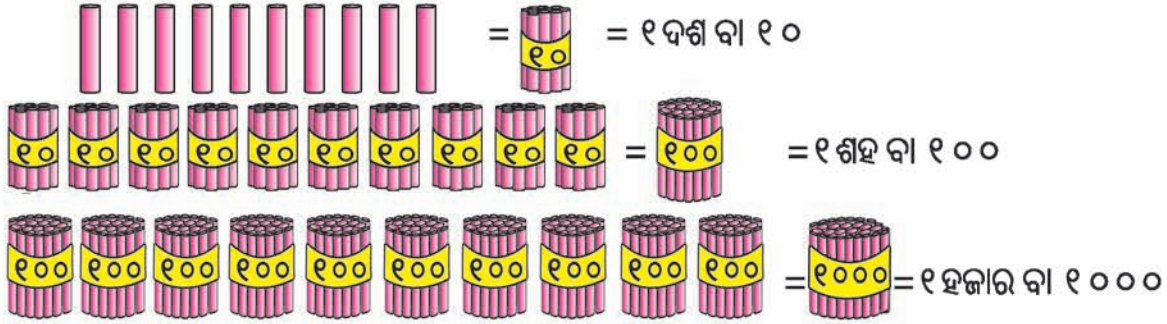
ଜାଣି ରଖ : ୧୦ ଶହକୁ ୧ ହଜାର ବା ୧ ସହସ୍ର ବୋଲି କୁହାଯାଏ, ୧୦ ଶହ = ୧ ହଜାର

ଏକ ହଜାରକୁ ୧୦୦୦ ଭାବେ ଲେଖାଯାଏ ।

ଏବେ କହ- ଗୋଟିଏ ହଜାର ଟଙ୍କିଆ ନୋଟ୍ ବଦଳରେ କେତୋଟି ୧୦୦ଟଙ୍କିଆ ନୋଟ୍ ମିଳିବ ?

ଗୋଟିଏ ହଜାର ଟଙ୍କିଆ ନୋଟ୍ ବଦଳରେ କେତୋଟି ୧୦ଟଙ୍କିଆ ନୋଟ୍ ମିଳିବ ?

ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଚିତ୍ରକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କର :

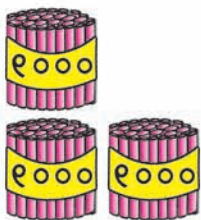
କ'ଣ ପାଇଲ ?

- ଦଶଟି ଗୋଟିକିଆ କାଠିକୁ ବାନ୍ଧିଲେ ଗୋଟିଏ ୧୦ଟିକିଆ କାଠିବିଡ଼ା ହେବ ।
- ସେହିପରି ୧୦ଟି ୧୦ ଟିକିଆ କାଠି ବିଡ଼ାକୁ ବାନ୍ଧିଲେ ଗୋଟିଏ ୧୦୦ଟିକିଆ କାଠିବିଡ଼ା ହେବ ।
- ୧୦ଟି ୧୦୦ ଟିକିଆ କାଠି ବିଡ଼ାକୁ ବାନ୍ଧିଲେ ଗୋଟିଏ ୧ ହଜାର ଟିକିଆ କାଠି ବିଡ଼ା ହେବ ।
- ଅର୍ଥାତ୍ ୧୦ଟି ୧୦୦ମଣିଲେ ୧୦୦୦ (ଏକ ହଜାର) ହେବ ।

ନିଜେ ପୂରଣ କର :

• ୧୦ ଶହ = ୧ ହଜାର	ବା ଏକ ହଜାର (୧୦୦୦) = ...ଶହ
• ୨୦ ଶହ = ...ହଜାର	ବା ଦୁଇ ହଜାର (୨୦୦୦) = ...ଶହ
• ୩୦ ଶହ = ...ହଜାର	ବା ତିନି ହଜାର (୩୦୦୦) = ...ଶହ
• ୪୦ ଶହ = ...ହଜାର	ବା ଚାରି ହଜାର (୪୦୦୦) = ...ଶହ
• ୫୦ ଶହ = ...ହଜାର	ବା ପାଞ୍ଚ ହଜାର (୫୦୦୦) = ...ଶହ
• ୬୦ ଶହ = ...ହଜାର	ବା ଛଅ ହଜାର (୬୦୦୦) = ...ଶହ
• ୭୦ ଶହ = ...ହଜାର	ବା ସାତ ହଜାର (୭୦୦୦) = ...ଶହ
• ୮୦ ଶହ = ...ହଜାର	ବା ଆଠ ହଜାର (୮୦୦୦) = ...ଶହ
• ୯୦ ଶହ = ...ହଜାର	ବା ନଅ ହଜାର (୯୦୦୦) = ...ଶହ

ଗଣି ଲେଖ ।

ସଂଖ୍ୟା ସଙ୍କେତ

ସଂଖ୍ୟା ନାମ

୧୦୦୦

ଏକ ହଜାର

.....

ସଂଖ୍ୟା ସଙ୍କେତ

ସଂଖ୍ୟା ନାମ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ଗଣ, ସଂଖ୍ୟା ନାମ ଓ ସଂଖ୍ୟା ସଙ୍କେତ ଲେଖ

ସଂଖ୍ୟାର ନାମ

ସଂଖ୍ୟା ସଙ୍କେତ

ଯେପରି

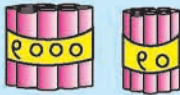

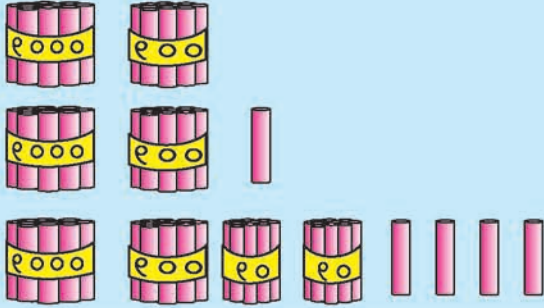
=

ଏକ ହଜାର ଏକ

=

୧୦୦୧

ସଂଖ୍ୟାର ନାମ ସଂଖ୍ୟା ସଙ୍କେତ

= ..... = ...

= ..... = ...

= ..... = ...

ଅଭ୍ୟାସ କାର୍ଯ୍ୟ

୧. (କ) ବ୍ୟାଙ୍କ ଟେକ୍ରେ ଟଙ୍କାକୁ ଅଙ୍କରେ ଲେଖାଯାଇଛି । ଦିଆଯାଇଥିବା ସ୍ଥାନରେ ଅକ୍ଷରରେ ଲେଖ ।

दिनांक / Date : ____/____/200__

PAY
 रुपये RUPEES

या धारक को OR BEARER
 रु.Rs. १४०९/-

आ. नं.
 10432504467

भारतीय स्टेट बैंक
State Bank of India
(BRANCH: DLF OUTR ENCLAVE (GURGAON)
 BRANCH NO. 12, OUTR PLAZA,
 SECTOR 29, DLF OUTR ENCLAVE,
 PHASE 1, HARYANA 122002)

IFSC Code: SBIN00122002

006508 1100021974 001468* 10

(ଖ)

दिनांक / Date : ____/____/200__

PAY
 रुपये RUPEES

या धारक को OR BEARER
 रु.Rs. ९०८७/-

आ. नं.
 10432504467

भारतीय स्टेट बैंक
State Bank of India
(BRANCH: DLF OUTR ENCLAVE (GURGAON)
 BRANCH NO. 12, OUTR PLAZA,
 SECTOR 29, DLF OUTR ENCLAVE,
 PHASE 1, HARYANA 122002)

IFSC Code: SBIN00122002

006508 1100021974 001468* 10

୨. (କ) ବ୍ୟାଙ୍କ ଟେକ୍ରେ ଟଙ୍କାକୁ ଅକ୍ଷରରେ ଲେଖାଯାଇଛି । ଦିଆଯାଇଥିବା ସ୍ଥାନରେ ତୁମେ ଅଙ୍କରେ ଲେଖ ।

दिनांक / Date : ____/____/200__

PAY
 रुपये RUPEES

या धारक को OR BEARER
 रु.Rs.

आ. नं.
 10432504467

भारतीय स्टेट बैंक
State Bank of India
(BRANCH: DLF OUTR ENCLAVE (GURGAON)
 BRANCH NO. 12, OUTR PLAZA,
 SECTOR 29, DLF OUTR ENCLAVE,
 PHASE 1, HARYANA 122002)

IFSC Code: SBIN00122002

006508 1100021974 001468* 10

(ଖ)

दिनांक / Date : ____/____/200__

PAY
 रुपये RUPEES

या धारक को OR BEARER
 रु.Rs.

आ. नं.
 10432504467

भारतीय स्टेट बैंक
State Bank of India
(BRANCH: DLF OUTR ENCLAVE (GURGAON)
 BRANCH NO. 12, OUTR PLAZA,
 SECTOR 29, DLF OUTR ENCLAVE,
 PHASE 1, HARYANA 122002)

IFSC Code: SBIN00122002

006508 1100021974 001468* 10

୨. ସାରଣୀ ‘କ’ ଓ ‘ଖ’ ରେ ଋରିଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ କିଛି ସଂଖ୍ୟା ଲେଖାଯାଇଛି । ସେଗୁଡ଼ିକୁ କ’ଣ ବୋଲି ପଢ଼ିବା, ପ୍ରତ୍ୟେକ ସଂଖ୍ୟାର ଡାହାଣ ପାଖରେ ଲେଖ ।

‘କ’		‘ଖ’	
ସଂଖ୍ୟା	ସଂଖ୍ୟା ନାମ	ସଂଖ୍ୟା	ସଂଖ୍ୟା ନାମ
୧୦୦୧	ଏକ ହଜାର ଏକ	୧୦୭୦	
୧୦୦୨		୨୧୦୦	
୧୦୦୩		୨୨୯୯	
୧୦୦୪		୪୦୦୦	
୧୦୦୫		୫୮୪୧	
୧୦୦୬		୬୫୦୧	
୧୦୦୭		୭୦୩୨	
୧୦୦୮		୮୨୩୦	
୧୦୦୯		୯୦୯୦	
୧୦୧୦		୯୯୯୯	

୩. କେଉଁ ଧାଡ଼ିରେ କେତୋଟି କାଠି ଅଛି ଲେଖ, କାଠି ସଂଖ୍ୟାକୁ ଅକ୍ଷରରେ ଲେଖ ।

୪) ଖାଲି ଘର ପୂରଣ କର -

୯୯୭	୯୯୭					୧୦୦୨						୧୦୦୮
୧୦୦୯											୧୦୨୦	
						୧୦୨୮						
୧୦୩୫											୧୦୪୬	
				୧୦୫୧								
୧୦୬୧									୧୦୭୦			
							୧୦୮୦			୧୦୮୩		
			୧୦୮୯									
୧୧୦୦							୧୧୦୭		୧୧୦୯			

୫. ଲେଖାଯିବା ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ଦେଖ । ସେହିପରି ଖାଲି ଥିବା ଘରେ ସଂଖ୍ୟା ଲେଖ ।

୧୭୨୪	୧୭୨୫		୧୭୨୭		୧୭୨୯	
୨୫୦୦					୨୫୦୫	୨୫୦୬
୩୩୩୧						୩୩୩୭
				୪୦୦୨		
						୫୭୮୩
୭୦୧୦						
		୮୦୫୦				
୯୧୮୫						
୯୧୯୪						

୬. ତଳେ ପାଞ୍ଚଟି ଗ୍ରାମପଞ୍ଚାୟତର ଲୋକସଂଖ୍ୟା ଦିଆଯାଇଛି । ସେହି ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକର ନାମ ଲେଖ ।

ପଞ୍ଚାୟତର ନାମ	ଲୋକସଂଖ୍ୟା	ସଂଖ୍ୟାର ନାମ
ଗୋବିନ୍ଦପୁର	୫୦୦୩	ପାଞ୍ଚ ହଜାର ତିନି
ଖିଲାପଦର	୬୮୪୦	
ରାମେଶ୍ୱର	୭୩୬୭	
ଚକ୍ରଧରପୁର	୮୪୫୫	
ଚିଚିଣ୍ଡା	୯୧୩୮	

୭. ଯେ କୌଣସି ୫ଟି ଋରିଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟା ଗଠନ କର ଯାହାର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅଙ୍କ ସମାନ । ଗଠନ କରିଥିବା ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ଅକ୍ଷରରେ ଲେଖ ।

୮.

୧	୨	୩
୪	୫	୬
୭	୮	୯

ପାଖ ଟେବୁଲ୍‌ରୁ ଅଙ୍କ ନେଇ ଯେତେ ପାରୁଛ ତାରିଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟା ତିଆରି କର । ତୁମେ ତିଆରି କରିଥିବା ସଂଖ୍ୟା ମଧ୍ୟରୁ ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ଓ ସବୁଠାରୁ ସାନ ସଂଖ୍ୟାକୁ ଅକ୍ଷରରେ ଲେଖ ।

୯.କ) ୧୦ ଲେଖାଏଁ ଅଧିକ କରି ଲେଖିବା ।

୧୧୨୦, _____, _____, _____, _____, _____
 ୧୫୨୯, _____, _____, _____, _____, _____
 ୪୭୫୫, _____, _____, _____, _____, _____
 ୮୯୯୯, _____, _____, _____, _____, _____

ଖ) ୫୦ ଲେଖାଏଁ ଅଧିକ କରି ଲେଖିବା ।

୧୨୫୦, _____, _____, _____, _____, _____
 ୧୦୦୦, _____, _____, _____, _____, _____
 ୬୩୩୩, _____, _____, _____, _____, _____
 ୮୯୯୦, _____, _____, _____, _____, _____
 ୩୦୦୬, _____, _____, _____, _____, _____

ଗ) ୧୦୦ ଲେଖାଏଁ ଅଧିକ କରି ଲେଖ ।

୨୧୦୦, _____, _____, _____, _____, _____

୫୩୫୦, _____, _____, _____, _____, _____

୯୩୪୩, _____, _____, _____, _____, _____

୬୨୨୨, _____, _____, _____, _____, _____

ଘ) ୧୦୦୦ ଲେଖାଏଁ ଅଧିକ କରି ଲେଖ ।

୨୦୦୦, _____, _____, _____, _____, _____

୩୧୧୫, _____, _____, _____, _____, _____

୨୪୭୯, _____, _____, _____, _____, _____

୧୧୧୧, _____, _____, _____, _____, _____

୧୦. ଋଷିଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟା ଗଠନ କର, ଯେଉଁ ସଂଖ୍ୟାରେ ଅଙ୍କମାନଙ୍କର ସମଷ୍ଟି ୮ ହେବ ।

ଯେପରି- ୨୩୨୧, ଲକ୍ଷ୍ୟ କର ୨୩୨୧ର ଅଙ୍କର ସମଷ୍ଟି $୨+୩+୨+୧=୮$

ତୁମେ ଏପରି କେତୋଟି ସଂଖ୍ୟା ତିଆରି କରି ପାରିଲ । ତୁମେ ତିଆରି କରିଥିବା ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକର ସଂଖ୍ୟାନାମ ଲେଖ ।

୧୧. (କ) ଶତକ ଘରେ କେବଳ ୩ ଥିବା ୫ଟି ଚାରି ଅଙ୍କବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟା ଲେଖ ।

(ଖ) ହଜାର ଘରେ ୬ ଥିବା ୫ଟି ଚାରି ଅଙ୍କବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟା ଲେଖ ।

(ଗ) ଦଶକ ଘରେ ୯ ଓ ହଜାର ଘରେ ୧ ଥାଇ ଚାରି ଅଙ୍କବିଶିଷ୍ଟ ୫ଟି ସଂଖ୍ୟା ଲେଖ ।

(ଘ) ପାଞ୍ଚଟି ଚାରି ଅଙ୍କବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟା ଲେଖ, ଯାହାର ଶତକ ଘରେ ୦ ଥିବ ।

(ଙ) ଶତକ ଘରେ ୫ ଓ ଏକକ ଘରେ ୬ ଥିବା ତିନୋଟି ଚାରି ଅଙ୍କବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟା ଲେଖ ।

୧୨. ବବିତା କେତେଗୁଡ଼ିଏ ସଂଖ୍ୟା ଲେଖି ରଖିଥିଲା । ତା' ସାନ ଭାଇ ଗୁଲୁ ସେହି ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ଓଲଟାଇ ଲେଖିଲା । ଗୁଲୁ କ'ଣ ଲେଖିଲା ତାହା ତଳେ ଦିଆଯାଇଛି ।

୧୦୫୭	୪୦୦୮	୧୭୧୭	୮୩୩୮
୬୯୦୩	୨୨୨୨	୭୭୨୨	୪୩୩୪

ଗୁଲୁ ଲେଖିଥିବା ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ଦେଖି ବବିତା ଲେଖିଥିବା ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ଅକ୍ଷରରେ ଲେଖ ।

ଗୋଟିଏ ଅଙ୍କ ମାତ୍ର ଭିନ୍ନ ମୂଲ୍ୟ

ନୟାଗଡ଼ ସହରର ଜଣେ କୋଳି ବ୍ୟବସାୟୀ ରମେଶ । ପ୍ରତି ବର୍ଷ ତାଙ୍କର ଭଲ କୋଳି ବ୍ୟବସାୟ ହୁଏ । ରମେଶ କୋଳିଗୁଡ଼ିକୁ ବିଭିନ୍ନ ଡାଲାରେ ରଖନ୍ତି ଓ ପରେ ବିକ୍ରି କରନ୍ତି । ଛଅ ଦିନରେ ରମେଶ କେଉଁ ଦିନ କେତେ କୋଳି ବିକ୍ରି କରିଛନ୍ତି ଗଣି ଲେଖ ।

ବାରର ନାମ	ବିକ୍ରି ହୋଇଥିବା କୋଳି	କୋଳିସଂଖ୍ୟା
ସୋମବାର		୨୩୧୫
ମଙ୍ଗଳବାର		
ବୁଧବାର		
ଗୁରୁବାର		
ଶୁକ୍ରବାର		
ଶନିବାର		

ରମେଶ ସୋମବାର ଦିନ ୨ଟି ୧୦୦୦ଟିକିଆ ଡାଲା, ୩ଟି ୧୦୦ଟିକିଆ ଡାଲା, ୧ଟି ୧୦ଟିକିଆ ଡାଲା ଓ ୫ଟି ଗୋଟିକିଆ କୋଳି ବିକିଲେ । ସେ ମୋଟ ୨୩୧୫ଟି କୋଳି ବିକିଲେ । ଲକ୍ଷ୍ୟ କର, ୨୩୧୫ ସଂଖ୍ୟାର ହଜାର ସ୍ଥାନରେ ୨, ଶତକ ସ୍ଥାନରେ ୩, ଦଶକ ସ୍ଥାନରେ ୧ ଓ ଏକକ ସ୍ଥାନରେ ୫ ଅଛି । ଅନ୍ୟ ଦିନ ମାନଙ୍କରେ କେତୋଟି ଲେଖାଏଁ କୋଳି ବିକ୍ରି ହୋଇଛି ହିସାବ କରି ଲେଖ । ତମେ ପାଇଥିବା ପ୍ରତ୍ୟେକ ସଂଖ୍ୟାର ହଜାର, ଶତକ, ଦଶକ ଓ ଏକକ ସ୍ଥାନରେ ଥିବା ଅଙ୍କଗୁଡ଼ିକୁ ଚିହ୍ନଟ ।

ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ପାଇଁ ସୂଚନା—ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଦଳରେ ବସାଇବେ । ପ୍ରତି ଦଳ ପାଇଁ ୧୦୦୦ ଲେଖାଥିବା ଲାଲ୍ ରଙ୍ଗର ୯ଟି, ୧୦୦ ଲେଖାଥିବା କଳାରଙ୍ଗର ୯ଟି, ୧୦ ଲେଖାଥିବା ହଳଦିଆ ରଙ୍ଗର ୯ଟି ଓ ୧ ଲେଖାଥିବା ଧଳାରଙ୍ଗର ୯ଟି ଏହିପରି ମୋଟ ୩୬ଟି କାର୍ଡକୁ ଗୋଟିଏ ମୁଣିରେ ରଖିବେ । ପିଲାମାନେ ଜଣ ଜଣ କରି ୯ଟି ଲେଖାଏଁ କାର୍ଡ ନେବେ ଓ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ସାରଣୀ ପୂରଣ କରିବେ ।

୧୦୦୦ ସଂଖ୍ୟାକାର୍ଡ୍	୧୦୦ ସଂଖ୍ୟାକାର୍ଡ୍	୧୦ ସଂଖ୍ୟାକାର୍ଡ୍	୧ ସଂଖ୍ୟାକାର୍ଡ୍	ସଂଖ୍ୟା	ସଂଖ୍ୟାନାମ
୪	୨	୨	୧	୪୨୨୧	ଚାରି ହଜାର ଦୁଇଶହ ଏକୋଇଶି

ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅଙ୍କର ମୂଲ୍ୟ ସଂଖ୍ୟାରେ ଏହାର ସ୍ଥାନ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ । ସଂଖ୍ୟାରେ ସ୍ଥାନ ଅନୁସାରେ ଅଙ୍କର ମୂଲ୍ୟ ଭିନ୍ନ ହୋଇଥାଏ । ଏହାକୁ ସ୍ଥାନୀୟ ମାନ କୁହାଯାଏ ।

୪୨୨୧ ରେ ୪ ଅଙ୍କଟି ସଂଖ୍ୟାର ହଜାର ସ୍ଥାନରେ ଅଛି, ତେଣୁ ତା'ର ମୂଲ୍ୟ ୪୦୦୦,
 ୨ ଅଙ୍କଟି ସଂଖ୍ୟାର ଶତକ ସ୍ଥାନରେ ଅଛି, ତେଣୁ ତା'ର ମୂଲ୍ୟ ୨୦୦,
 ୨ ଅଙ୍କଟି ସଂଖ୍ୟାର ଦଶକ ସ୍ଥାନରେ ଅଛି, ତେଣୁ ତା'ର ମୂଲ୍ୟ ୨୦,
 ୧ ଅଙ୍କଟି ସଂଖ୍ୟାର ଏକକ ସ୍ଥାନରେ ଅଛି, ତେଣୁ ତା'ର ମୂଲ୍ୟ ୧ ।

ଏହାକୁ ଏପରି ମଧ୍ୟ ଲେଖାଯାଇପାରେ—

$$୪୨୨୧ = ୪୦୦୦ + ୨୦୦ + ୨୦ + ୧$$

ନିଜେ ଲେଖ :-

(କ) ୮୭୩୨ ରେ ୮ର ମୂଲ୍ୟ = ... ୭ର ମୂଲ୍ୟ = ...

୩ର ମୂଲ୍ୟ = ... ୨ର ମୂଲ୍ୟ = ...

(ଖ) ୫୩୭୨ ରେ ବିଭିନ୍ନ ଅଙ୍କର ମୂଲ୍ୟ କେତେ ?

(ଗ) ଶତକ ସ୍ଥାନରେ ୩, ଦଶକ ସ୍ଥାନରେ ୨, ହଜାର ସ୍ଥାନରେ ୧ ଓ ଏକକ ସ୍ଥାନରେ ୬ ଥିବା ସଂଖ୍ୟାଟି କେତେ ?

(ଘ) ୯୦୦୧ ରେ ବିଭିନ୍ନ ଅଙ୍କର ସ୍ଥାନୀୟମାନ କେତେ ?

(ଙ) ୨୩୪୫ରେ ୪ ଓ ୫ ମଧ୍ୟରୁ କାହାର ମୂଲ୍ୟ ଅଧିକ ?

ତୁମ ପାଇଁ କାମ :

- ତୁମେ କଞ୍ଚାମାଟିରେ ଏକ ଆୟତଘନାକୃତି ଜିନିଷଟିଏ ପ୍ରସ୍ତୁତ କର ।
- ଏହା ଉପରେ ‘୪’ଟି ବଡ଼ କାଠି ପୋତ । ପ୍ରତ୍ୟେକ କାଠି ଉପରେ ୯ଟି ଗୋଲି / ମାଳି ରଖ । ଅବଶିଷ୍ଟ ଉଚ୍ଚ କାଠିକୁ ଭାଙ୍ଗିଦିଅ । ଡାହାଣପଟୁ ବାମକୁ ଏକକ, ଦଶକ, ଶତକ ଓ ହଜାର କାଗଜ ପଟିକୁ କାଠି ତଳେ ଅଠାରେ ଲଗାଅ ।
- ଏବେ ପ୍ରତ୍ୟେକ କାଠିରେ ଥିବା ଗୋଲଗୁଡ଼ିକୁ ବାହାର କରିଦିଅ ।
- ତୁମର ସାଙ୍ଗକୁ କହ ଯେ- ସେ ପ୍ରତ୍ୟେକ କାଠିରେ ତା’ର ଇଚ୍ଛା ଅନୁଯାୟୀ କେତୋଟି ଲେଖାଏଁ ଗୋଲି ରଖୁ ।
- ସେ ରଖୁଥିବା ଗୋଲି ଅନୁଯାୟୀ କେଉଁ ସଂଖ୍ୟାଟି ହେଉଛି ତୁମେ ଲେଖ ।
- ଏହିପରି ତୁମେ ପ୍ରତ୍ୟେକ କାଠିରେ କିଛି ଗୋଲି ରଖ ଓ କେଉଁ ସଂଖ୍ୟା ହେଲା ତୁମ ସାଙ୍ଗକୁ ପଚାର ।

ଅଭ୍ୟାସ କାର୍ଯ୍ୟ

୧.

୧	୨	୪
୫	୬	୭
୦	୮	୯

ସାରଣୀରେ ଥିବା ଅଙ୍କମାନଙ୍କୁ ବ୍ୟବହାର କରି ସଂଖ୍ୟା ଗଢ଼ । ତଳ ଚାରିଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟା କୋଠରି ମଧ୍ୟରେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଲେଖ ଓ ସାରଣୀ ପୂରଣ କର ।

ସଂଖ୍ୟା	ହଜାର ସ୍ଥାନର ଅଙ୍କ	ଶତକ ସ୍ଥାନର ଅଙ୍କ	ଦଶକ ସ୍ଥାନର ଅଙ୍କ	ଏକକ ସ୍ଥାନର ଅଙ୍କ	ବିସ୍ତାରିତ ରୂପ

୨. ‘କ’ ଧାଡ଼ିର ଗଣନ ପଟାରେ ଥିବା ଗୋଲି ଦେଖି ସଂଖ୍ୟା ଲେଖ ଓ ‘ଖ’ ଧାଡ଼ିର ଗଣନ ପଟାରେ ଲେଖାଥିବା ସଂଖ୍ୟା ଦେଖି ଗୋଲି ଆଙ୍କ ।

ଯେପରି -

‘କ’ ଧାଡ଼ି:

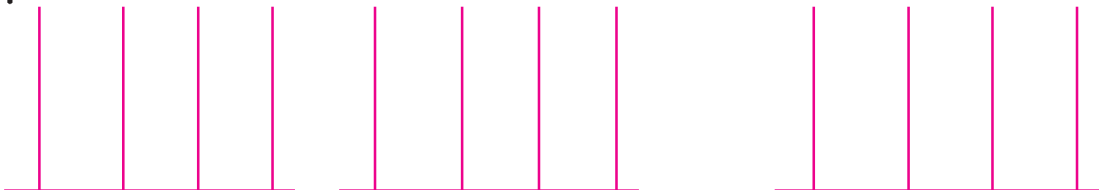

ହଜାର ଶହ ଦଶ ଏକ

ହଜାର ଶହ ଦଶ ଏକ

ହଜାର ଶହ ଦଶ ଏକ

‘ଖ’ ଧାଡ଼ି:

ହଜାର ଶହ ଦଶ ଏକ

ହଜାର ଶହ ଦଶ ଏକ

ହଜାର ଶହ ଦଶ ଏକ

୭ ୧ ୨ ୭

୨ ୮ ୫ ୧

୫ ୦ ୭ ୩

୩. (କ) ବାମ ପାଖରେ ଥିବା ସଂଖ୍ୟା ଦେଖି ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ ସାରଣୀ ପୂରଣ କର ।

ସଂଖ୍ୟା ସଂକେତ	ସହସ୍ର ବା ହଜାର	ଶତକ	ଦଶକ	ଏକକ	ସଂଖ୍ୟାର ନାମ
୧୩୨୭	୧	୩	୨	୭	ଏକ ହଜାର ତିନି ଶହ ସତେଇଶ
୩୮୧୨					
					ତିନି ହଜାର ଅଶୀ
	୫	୭	୦	୯	
					ନଅ ହଜାର ଆଠ ଶହ ଅଠାଅଶି
୯୦୦୫					
୪୦୮୯					
୯୦୩୭					

ଖ) ତଳ ଖାଲି ଘରଗୁଡ଼ିକୁ ପୂରଣ କର ।

ଯେପରି

$$୨୧୫୧ = \square \text{ ହଜାର } + \square \text{ ଶହ } + \square \text{ ଦଶ } + \square \text{ ଏକ }$$

$$୪୩୨୧ = \square \text{ ହଜାର } + \square \text{ ଶହ } + \square \text{ ଦଶ } + \square \text{ ଏକ }$$

$$୬୫୮୦ = \square \text{ ହଜାର } + \square \text{ ଶହ } + \square \text{ ଦଶ } + \square \text{ ଏକ }$$

$$୩୯୪୨ = \square \text{ ହଜାର } + \square \text{ ଶହ } + \square \text{ ଦଶ } + \square \text{ ଏକ }$$

$$୪୦୮୯ = \square \text{ ହଜାର } + \square \text{ ଶହ } + \square \text{ ଦଶ } + \square \text{ ଏକ }$$

$$୯୯୯୯ = \square \text{ ହଜାର } + \square \text{ ଶହ } + \square \text{ ଦଶ } + \square \text{ ଏକ }$$

୪. ଦିଆଯାଇଥିବା ସଂଖ୍ୟାକୁ ବିସ୍ତାର କରି ଲେଖ ।

ଯେପରି $୫୨୪୯ = ୫୦୦୦ + ୨୦୦ + ୪୦ + ୯$

$୨୯୧୫, ୨୬୨୪, ୪୦୬୭, ୭୪୩୪, ୮୦୬୩, ୯୮୮୫$

୫. ସଂଖ୍ୟା ସଙ୍କେତ ଦ୍ଵାରା ଖାଲି ଘର ପୂରଣ କର । ଯେପରି :-

$୪୦୦୦ + ୩୦୦ + ୨୦ + ୩ = ୪୩୨୩$

$୫୦୦୦ + ୨୦୦ + ୦ + ୫ = \square$	$୫୦୦୦ + ୨୦୦ + ୪୦ + ୭ = \square$
$୩୦୦୦ + ୦ + ୯୦ + ୭ = \square$	$୮୦୦୦ + ୦ + ୯୦ + ୦ = \square$
$୭୦୦୦ + ୦ + ୦ + ୫ = \square$	$୬୦୦୦ + ୬୦୦ + ୬୦ + ୬ = \square$
$୪୦୦୦ + ୮୦୦ + ୪୦ + ୫ = \square$	$୯୦୦୦ + ୦ + ୭୦ + ୮ = \square$

୬. ପ୍ରତ୍ୟେକ ସଂଖ୍ୟାରେ ଥିବା ଅଙ୍କ ଓର ସ୍ଥାନାନ୍ତରାଣ ଖାଲି ସ୍ଥାନରେ ଲେଖ ।

(କ) ୪୭୨୧ ରେ ଅଙ୍କ ୭ ର ମାନ _____, ଏଠାରେ ୭ ଶତକ ସ୍ଥାନରେ ଅଛି ।

(ଖ) ୭୮୫୨ ରେ ଅଙ୍କ ୭ ର ମାନ _____, ଏଠାରେ ୭ _____ ସ୍ଥାନରେ ଅଛି ।

(ଗ) ୪୩୨୭ ରେ ଅଙ୍କ ୭ ର ମାନ _____, ଏଠାରେ ୭ _____ ସ୍ଥାନରେ ଅଛି ।

(ଘ) ୯୬୭୩ ରେ ଅଙ୍କ ୭ ର ମାନ _____, ଏଠାରେ ୭ _____ ସ୍ଥାନରେ ଅଛି ।

୭.(କ) କେବଳ ୫, ୨, ୭, ୪ ଅଙ୍କଗୁଡ଼ିକୁ ଥରେ ମାତ୍ର ବ୍ୟବହାର କରି ଋରିଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ଯେତେ ସଂଖ୍ୟା ଗଠିତ ହୋଇପାରୁଛି ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଲେଖ ।

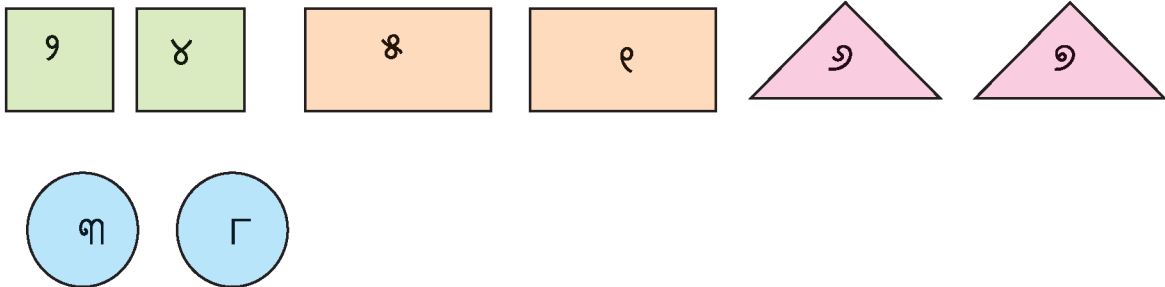
(ଖ) କେବଳ ୩, ୫, ୭ ଅଙ୍କଗୁଡ଼ିକୁ ବ୍ୟବହାର କରି ଋରି ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟା ଯେତେ ହୋଇପାରେ ଲେଖ । ଅଙ୍କଗୁଡ଼ିକୁ ଏକାଧିକ ଥର ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇପାରେ ।

୮.(କ) ୧୯୦୨ ରେ ୧ ଓ ୯ ମଧ୍ୟରେ କାହାର ମୂଲ୍ୟ ଅଧିକ ? କାହିଁକି ?

(ଖ) ୧୦୨୯ ରେ ୧ ଓ ୯ ମଧ୍ୟରେ କାହାର ମୂଲ୍ୟ ଅଧିକ ? କାହିଁକି ?

(ଗ) ୧୦୨୪ ରେ ୧ ଓ ୯୦୨୪ ରେ ୯ ମଧ୍ୟରେ କାହାର ମୂଲ୍ୟ ଅଧିକ ? କାହିଁକି ?

୯. ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ଅଙ୍କର ମୂଲ୍ୟ ୧୦୦୦, ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ଅଙ୍କର ମୂଲ୍ୟ ୧୦୦, ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ଅଙ୍କର ମୂଲ୍ୟ ୧୦ ଓ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ଅଙ୍କର ମୂଲ୍ୟ ୧ ।

ପ୍ରତି ଥରରେ ବର୍ଗଚିତ୍ର, ଆୟତଚିତ୍ର, ତ୍ରିଭୁଜ ଓ ବୃତ୍ତ ମଧ୍ୟରୁ ଯେ କୌଣସି ଅଙ୍କ ଆଣି ଚାରି ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟାଟିଏ ତିଆରି କର ।

ଏହିପରି ତୁମେ କେତୋଟି ସଂଖ୍ୟା ତିଆରି କରି ପାରିଲ ?

ପ୍ରତ୍ୟେକ ସଂଖ୍ୟାକୁ ଅକ୍ଷରରେ ଲେଖ ।